

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 598/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara a v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], spoločne zastúpených Advokátsku kanceláriou Motyčka, s.r.o., Štefánikova trieda 52, Nitra, v mene ktorej koná advokát JUDr. Dalibor Motyčka, proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/98/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka [REDACTED] sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/98/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavnému súdu boli následne 12. septembra 2023 doručené ďalšie dve totožné ústavné sťažnosti (pokiaľ ide o obsah a formu) sťažovateľov [REDACTED] a [REDACTED] (ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2282/2023) a sťažovateľa [REDACTED] (ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2283/2023). S prihliadnutím na identický obsah všetkých troch ústavných sťažností a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť plénum ústavného súdu uznesením č. k. PLs. ÚS 29/2023-5 z 27. septembra 2023 a senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 508/2023-16 z 28. septembra 2023 rozhodli podľa § 62 zákona o ústavnom súde

v spojení s § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a čl. II bodom 10 rozvrhu práce v záujme hospodárnosti konania o spojení týchto troch vecí na spoločné konanie.

3. Podstatou všetkých troch ústavných sťažností je, že sťažovatelia sa ako žalobcovia žalobou doručenou okresnému súdu 6. novembra 2019 domáhali určenia neplatnosti rozhodnutia prijatého na písomnom hlasovaní vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na [REDAKOVANÉ] zo 4. októbra 2019, ktorá bola podaná podľa § 14a ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších právnych predpisov, a súčasne sa domáhali dočasného pozastavenia účinnosti tohto rozhodnutia návrhom na vydanie neodkladného opatrenia podľa § 324 ods. 1 CSP. Poukazujúc na skutkový stav vecí, ako aj na právny základ vedeného súdneho sporu, upriamujú pozornosť na to, že okresný súd nepostupoval v súlade s imperatívom vyjadreným v § 327 CSP a návrh na vydanie neodkladného opatrenia neodmietol, zároveň však o nariadení neodkladného opatrenia v zákonom určenej lehote 30 dní ani nerozhodol (§ 328 ods. 1 a 2 CSP, pozn.). Podľa ich názoru z obsahu súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že konajúci sudca postupoval uvedeným spôsobom vedome a nepreštedoval si obsah podanej žaloby zahŕňajúcej skutočnosti odôvodňujúce návrh žalobcov na vydanie neodkladného opatrenia. Okresný súd žiadnym spôsobom nereagoval ani na výzvu právneho zástupcu žalobcov o vydanie rozhodnutia z 20. marca 2020.

3.1. O návrhu žalobcov na dočasné pozastavenie účinnosti rozhodnutia okresný súd rozhodol až rozsudkom č. k. 12C/98/2019 z 18. novembra 2020 vydaným vo veci samej (1 rok od podania návrhu, pozn.), ktorým žalobu zamietol (výrok I) a návrh na vydanie neodkladného opatrenia odmietol (výrok II). Podľa sťažovateľov je irelevantné, či návrh na vydanie neodkladného opatrenia spĺňal alebo nespĺňal zákonné náležitosti, keďže konajúci súd bol povinný o tomto návrhu rozhodnúť najneskôr v zákonom určenej lehote, a to buď odmietnutím alebo jeho nariadením. Proti rozsudku č. k. 12C/98/2019 z 18. novembra 2020 podali žalobcovia odvolanie, a to proti všetkým jeho výrokom. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 7Co/47/2021-163 z 30. júna 2021 o podanom odvolaní rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II, ktorým odmietol návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ako vecne správny potvrdil.

3.2. Sťažovatelia zároveň uvádzajú, že 22. marca 2023 podali sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní, ktorá bola vybavená ako nedôvodná. Následne 31. mája 2023 požiadali o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu. Podpredseda krajského súdu sťažnosť uznal za čiastočne dôvodnú (upovedomenie z 23. júna 2023, pozn.), čo sťažovatelia považujú za účelové konanie v snahe prekryť pochybenia konajúceho sudcu, a to doslova právne nedôvodnou a absurdnou obranou. Podľa ich názoru nie je možné žiadnym spôsobom ospravedlniť ani argumentačne úspešne poprieť skutočnosť, že konajúci sudca „zmeškal“ 30-dňovú zákonnú lehotu „iba o“ 347 dní. O rozhodnutí súdu druhej inštancie sa dozvedeli až 30. apríla 2023, keď im bolo doručené, pričom sa domnievajú, že je to len „následok“ podaných sťažností na postup súdu.

4. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich ústavných sťažností na ďalšie konanie vyslovil porušenie nimi namietaných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a súčasne im priznal finančné zadosťučinenie, a to sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sumu po 10 000 eur a sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sumu po 5 000 eur a náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V rámci predbežného prerokovania ústavný súd preskúmal, či ústavné sťažnosti sťažovateľov obsahujú zákonom požadované náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Ústavný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že sťažovatelia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa stali právnymi nástupcami pôvodných žalobcov v 2. a 3. rade, keďže v priebehu súdneho sporu došlo k zmene vlastníckeho práva na strane pôvodných žalobcov. O návrhu žalobcov na zmenu strany sporu z 2. februára 2023 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 12C/98/2019-202 zo 6. marca 2023 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. marca 2023, pozn.) tak, že mu vyhovel (§ 80 ods.1, 2, 3 CSP).

III.1. K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa § 48 ods. 2 ústavy a práva podľa 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia

7. Sťažovatelia vo svojich ústavných sťažnostiach podrobne uvádzajú chronologický priebeh napadnutého konania vo vzťahu k rozhodovaniu o ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý formulovali ako „návrh na pozastavenie účinnosti rozhodnutia vlastníkov bytov“ (k tomu bližšie bod 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia) a o ktorom v prvej inštancii rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 12C/98/2019 z 18. novembra 2020 tak, že tento návrh odmietol ako nezrozumiteľný, neurčitý a nijako nezodôvodnený a nepreukázaný vo vzťahu k zasiahnutiu do vlastníckych práv sťažovateľov ako žalobcov (výrok II predmetného rozsudku). Ústavný súd z obsahu ústavných sťažností, ich príloh a súdneho spisu zistil, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo právoplatne rozhodnuté uznesením krajského súdu č. k. 7Co 47/2021-163 z 30. júna 2021. Tvrdenie sťažovateľov, že sa o predmetnom rozhodnutí súdu druhej inštancie dozvedeli až 30. apríla 2023, nemá žiadnu relevanciu vo vzťahu k nimi prezentovaným námietkam o porušení ich základného práva (bod 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Uznesenie č. k. 7Co 47/2021-163 z 30. júna 2021 bolo krajským súdom sťažovateľom riadne expedované (doručované) elektronicky ešte v ten istý deň a zásielka bola vrátená 2. júla 2021 bez jej faktického doručenia. Aj z upovedomenia o vybavení sťažnosti na priesťahy predsedom okresného súdu č. k. Spr 1911/2023 z 19. apríla 2023 vyplýva, že právny zástupca sťažovateľov mal v období od 8. februára 2021 deaktivovanú elektronickú schránku. Krajský súd zároveň musel rozhodovať aj v merite veci o podanom odvolaní sťažovateľov proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to uznesením č. k. 7Co/47/2021 z 31. októbra 2022. Vo vymedzenom časovom období (od 10. júna 2021 do 29. novembra 2022) súdny spis nebol vôbec v dispozícii okresného súdu. Po vrátení súdneho spisu okresnému súdu 29. novembra 2022 tento 14. apríla 2023 realizoval opakované doručovanie uznesenia súdu druhej inštancie č. k. 7Co/47/2021-163 sťažovateľom, resp. ich spoločnému právnemu zástupcovi, ktorý zásielku v určenej lehote neprevzal. Uznesenie

krajského súdu z 30. júna 2021 tak nadobudlo právoplatnosť 30. apríla 2023, keď bola uplatnená fikcia doručenia uplynutím úložnej lehoty (§ 32 ods. 2 zákona o e-Governmente, pozn.). Rovnako nemá žiadnu právnu relevanciu, že o návrhu „na pozastavenie účinnosti rozhodnutia vlastníkov bytov“ rozhodol okresný súd až v rozhodnutí vo veci samej, pretože lehota podľa § 328 ods. 1 CSP na nariadenie neodkladného opatrenia (ostatne ako všetky lehoty na vydanie akéhokoľvek rozhodnutia v civilnom sporovom konaní) je lehotou inštruktívnou a v danom prípade na nariadenie neodkladného opatrenia nielenže neboli splnené, ale návrh bol v konečnom dôsledku odmietnutý ako nezodpovedajúci zákonným podmienkam pre neodkladné opatrenie (bod 8 rozsudku okresného súdu č. k. 12C/98/2019-109 z 18. novembra 2020 a bod 12 uznesenia krajského súdu č. k. 7Co/47/2021-163 z 30. júna 2021).

8. Ústavné sťažnosti sťažovateľov smerujúce proti nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o (ne)nariadení neodkladného opatrenia v napadnutom konaní boli ústavnému súdu doručené 25. augusta 2023 a 12. septembra 2023, teda čase, keď toto konanie bolo právoplatne skončené (30. apríla 2023, pozn.).

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

10. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02) ani vo vzťahu k namietanému postupu súdu (IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06). Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky tak ústavný súd zistil, že táto bola podaná oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde], lebo od právoplatného skončenia napadnutého konania vo fáze rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (bod 8 odôvodnenia tohto rozhodnutia) nepochybne uplynula lehota na podanie sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 91/04, IV. ÚS 186/08).

III.2. K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa § 48 ods. 2 ústavy a práva podľa 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

11. Hoci ťažisko sťažnostnej argumentácie sťažovateľov spočíva v tvrdení, že k porušeniu nimi namietaných práv došlo postupom okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ústavný súd posúdil postup súdu komplexne, súc viazaný sťažnostným petitom (§ 45 zákona o ústavnom súde), v ktorom sťažovatelia označili celé súdne konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 12C/98/2019.

12. Ústavný súd z prehľadu procesných úkonov realizovaných vo veci sťažovateľov po jej vrátení súdom druhej inštancie 29. novembra 2022 hodnotí postup okresného súdu ako absolútne plynulý. Naopak, v tejto fáze vedenia súdneho sporu došlo z dôvodov na strane sťažovateľov k zrušeniu dvoch riadne nariadených pojednávaní (21. marca 2023 a 5. apríla 2023, pozn.). Sťažovatelia 4. apríla 2023 oznámili konajúcemu súdu, že sporové strany pristúpili k rokovaniu o mimosúdnom urovnaní sporu. Okresný súd sa 4. mája 2023 dopytoval, čo sa týka stavu mimosúdnej dohody, oboch strán sporu, ktoré súhlasne potvrdili prípravu mimosúdnej dohody v termíne do jedného

mesiaca. Okresnému súdu bolo žalobcami 11. júla 2023 doručené späťvzatie žaloby. Okresný súd uznesením č. k. 12C/98/2019-249 zo 7. augusta 2023 v zmysle § 145 ods. 1 CSP konanie zastavil (výrok I) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu konania (výrok II). Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že žalovaní podali proti výroku II uznesenia odvolanie, o ktorom bude rozhodovať krajský súd. Uznesenie okresného súdu č. k. 12C/98/2019-249 zo 7. augusta tak v časti výroku I nadobudlo právoplatnosť 23. augusta 2023, čím bola vec sťažovateľov právoplatne skončená aj v jej merite.

13. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, ku ktorému dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

14. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú, keďže konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

12. Právoplatným skončením veci (iniciovanej samotnými sťažovateľmi, pozn.) k porušovaniu označených práv sťažovateľov v napadnutom konaní už teda nemohlo dochádzať a ich právna neistota nemohla trvať tak, ako to opisujú vo svojej ústavnej sťažnosti. V danom prípade konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov pred ústavným súdom po právoplatnom skončení napadnutého konania nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), pretože namietané porušenie už netrvá, a teda právna neistota sťažovateľov bola odstránená.

13. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavné sťažnosti sťažovateľov ako zjavne neopodstatnené.

15. Nad rámec veci ústavnému súdu nedá nekonštatovať, že všetky tri ústavné sťažnosti namietajúce porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov s prihliadnutím na časový okamih ich doručenia ústavnému súdu a správanie sa sťažovateľov v napadnutom konaní (k tomu bližšie bod 7 a 12 odôvodnenia tohto rozhodnutia) sú argumentačne značne nekonzistentné, až zavádzajúce a vykazujú i znaky účelového podania, zrejme v snahe získať majetkový prospech v podobe priznania primeraného finančného zadosťučinenia. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že zásada plynúca z čl. 5 CSP,

podľa ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu, je priamo aplikovateľná aj na konanie pred ústavným súdom (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde).

16. Pretože ústavné sťažnosti sťažovateľov boli ako celok odmietnuté, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu